

**Charakteristika
a vývoj kojence, patologie
kojence, umělá a přirozená
výživa**

Kojenec je označení pro vývojové stadium dítěte ve věku 6 týdnů až 1 rok

- **Schopnosti, získané v tomto období**
- otáčení hlavičky
- bere to co je v jeho blízkosti
- dovede sledovat dění ve svém okolí docela volně
- sahání po věcech
- zvedání hlavičky
- převalování se z jedné strany na druhou
- vzpřímená hlavička
- samotné sezení
- smyslově vnímá
- chápe prostorové vztahy
- lezení po čtyřech
- chůze

Nejčastější nemoci dětského věku

Mezi nejčastější dětská onemocnění patří **katary horních dýchacích cest**. Většinou jde o banální onemocnění nosohltanu, které se však v dětském věku může zkomplikovat rozšířením infekce do středouší, vedlejších nosních dutin, hrtanu a průdušek, případně do plic. Vzácněji mohou být známky kataru horních dýchacích prvními příznaky zánětu mozkových blan.

Dalším běžným zdravotním problémem jsou v dětském věku **průjmová onemocnění**. Většinou jsou stejně jako u katarů horních dýchacích cest jejich vyvolavatelem viry. Avšak ani průjmy způsobené bakteriemi (především salmonelou) nezůstávají co do četnosti pozadu.

Na pomyslném třetím místě jsou **nemoci spojené s vyrážkou** (plané neštovice, spála), infekční mononukleosa, ale i záněty mozkových blan způsobené klíšťaty.

Velmi častá stonání si děti přivodí samy - úrazy nebo otravami.

CO JE SIDS?

SIDS – Sudden Infant Death Syndrome (**syndrom náhlého úmrtí kojenců**), je i pro lékaře jednou z nejzáhadnějších příčin úmrtí u dětí od jednoho týdne do jednoho roku života, výjimečně se objevuje i u dětí starších. Je to smrt náhlá a neočekávaná – vzhledem k předchozímu stavu dítěte. Typické je, že zdravý kojeneček, uložený do postýlky, se již neprobudí. Umírá ve spánku, tiše a bez alarmujících příznaků. Nejpravděpodobnější příčinou je zástava dechu – děti ve spánku přestanou dýchat. SIDS je problém celosvětový. Dosud se nepodařilo odhalit příčinu a najít spolehlivou prevenci.

Výživa kojenců

Výživu kojenců lze rozdělit na tři období, která do sebe postupně přecházejí a každé z nich trvá přibližně 4 – 6 měsíců. První období je výhradně mléčné. Množství mléka pro zdravého kojence odpovídá $\frac{1}{6}$ jeho hmotnosti, tj. 150 – 180 ml/kg/den, maximálně 1 litr mléka denně. Toto množství plně pokryje potřebu tekutin dítěte. Druhé období je přechodné období, během něhož dítě dostává k mléku kašovitě nemléčné příkrmy speciálně upravené pro tento věk. Ve třetím období je postupně zařazována do jídelníčku upravená strava dospělých vhodná pro dítě.

Výživu kojenců lze rozdělit na :

1. Přírozenou výživu
2. Umělou výživu
3. Příkrmy
4. Přídavky

1. Přirozená výživa

Výživa mateřským mlékem je ideální způsob výživy pro zdravého novorozence a kojence v prvním půlroce života. Dosud se nepodařilo vyrobit mléko, které by dítěti přinášelo tolik výhod jako mateřské mléko. Mateřské mléko se nejlépe tráví a vstřebává. Obsahuje řadu látek, která kojence chrání před infekčními onemocněními, může omezit rozvoj i jiných onemocnění, jako jsou např. různé formy alergie. Kojené dítě získává všechny nezbytné živiny z mateřského mléka mnohem efektivněji než z umělé výživy. Kojení rovněž zabraňuje překrmování dítěte. Tělesný kontakt při kojení přináší matce i dítěti pocit bezpečí a posiluje vzájemný citový vztah. Úspěšné kojení s přiměřeným vyprazdňováním prsu je prevencí jeho zánětu. Kojení je i nanejvýš praktické – mateřské mléko má vždy správnou teplotu, je připravené k použití v kteroukoli denní i noční dobu a je nejlevnější. Zdravý kojeneček může být výhradně kojen až do ukončeného šestého měsíce života, v dalším období je třeba přikrmovat.

2. Umělá výživa

- Umělé mléčné přípravky se vyrábějí většinou z kravského mléka a lze je rozdělit na počáteční a na pokračovací mléka. Další mléčné přípravky mají specifické použití.
  - Počáteční mléka jsou určena novorozencům a kojencům od 0 do 12 měsíců, kteří nemohou být kojeni. Obsahují vitamíny a minerály, jejichž poměr a zastoupení kopíruje složení mateřského mléka.
  - Pokračovací mléka. Jsou určena pro děti od ukončeného 4. měsíce do 36. měsíce života. Tato mléka nejsou vhodná, pokud má kojenec výlučně mléčnou stravu. Podávat se mohou od okamžiku, kdy dítě dostává příkrm.
  - Mléka pro nedonošené děti a děti s nízkou porodní hmotností. Děti s nízkou porodní hmotností potřebují více energie a bílkovin, proto se v mléku upravuje poměr bílkovin. Mléka jsou obohacována o speciální tuky, mastné kyseliny, vitamíny a některé minerály.

Použitá literatura:

<http://www.e-stranka.cz/regenerace/2003/06/kojenci.htm>

<http://www.babyweb.cz>

<http://www.infodomecek.cz/clanky.php?ID=4>

http://www.rodina.cz/rubrika/nemoci_dychani